

OBSAH

ISTINA

<i>Príhovor</i>	3
<i>Sväté písmo</i>	4
<i>Strašné videnie</i>	7
<i>Ukradnutá koza</i>	8
<i>Detská stránka</i>	10
<i>Cirkevné umenie v spojení s bohoslužbou</i>	12
<i>Like-HOLIZMUS</i>	15
<i>Žena a Cirkev</i>	19
<i>Zo života BPM</i>	20
<i>Dobrý gazda a vandrovníci</i>	21
<i>Pozvánky</i>	22

Následujúce čísla Istiny:

Júl/August - č.7 - 1 € ks
September - č.8 - 0,5 € ks
Október - č.9 - 0,5 € ks
November/December - č.10 - 1€ ks

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili.“
Mt 25, 40**

Spasi Vas Hospodi!

Obálka:

Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XXII/2017

šéfredaktor: Maroš Hopta
technický redaktor: Mgr. Marcela
Hviždáková
korektúra: Milan Rohaľ
pokladník: Daniel Havaj
obálka: Janka Savčáková
distribúcia: Milan Petrisko

Vydáva:

Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS

e-mail: istina12@gmail.com

www.bpm.orthodox.sk

IČO 17 075 947

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok 6 € + poštovné 5 €

Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:

Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8

080 01 Prešov,

prípadne na účet Istiny:

IBAN: SK 50 7500 0000 0040 0840 9298

Cirkevne schválené.
Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.
Nevyžiadané rukopisy nevra-
ciame.

ISSN 1335-6739

Číslo indexu: EV 3633/09

bpm.orthodox.sk

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

PRÍHOVOR

Drahí čitatelia časopisu Istina! Mesiac jún sa nesie v znamení konca školského roka, začiatku leta, plánov ako stráviť letné mesiace, a preto nás veľmi teší, že hoci oneskorene, ale o to bohatšie, sa k Vám dostáva aj júnové číslo mesačníka Istina.

Hneď v úvode mi dovoľte sa zamyslieť nad jednou skutočnosťou, ktorá sa stáva neoddeliteľnou súčasťou modernej spoločnosti. V minulom čísle som písal o tom, ako je potrebné nasledovať príklad nie len sv. Cyrila a Metoda ale všetkých tých, ktorí misijne pôsobili a pôsobia až do dnešných čias. Toto misijné pôsobenie vo svete by malo byť jedným zo základných prejavov našej túžby po rozvoji sv. Pravoslávia. Je však toto misijné pôsobenie v dnešnom svete vôbec možné?

Určite mi dáte za pravdu, že to, čo bolo štandardné v minulosti, dnes už ani zďaleka neplatí a prichádzajú stále nové a nové normy, ktoré sme pod tlakom spoločnosti nútení akceptovať. Hovorí o týchto novodobých fenoménoch je nesmierne dôležité najmä v kontexte nás, mladých ľudí, od ktorých často závisí, akým smerom sa budeme ďalej uberať. Angličania pri opise charakteru človeka s obľubou používajú dve protikladné slovné spojenia. „Open-minded“ a „narrow-minded“. Prvé by sme mohli voľne preložiť ako človek s „otvorenou myslou“, teda človek, ktorý rád prijíma nové názory, je otvorený novým výzvam atď. Druhý pojem by sme mohli preložiť ako človek s „obmedzeným zmýšľaním“, človek, ktorý nerád prijíma iné názory, nie je otvorený novým prejavom atď. Ako iste vieme, tieto slovné spojenia sa používajú najmä v spojitosti s modernou dobou, teda ako sa človek stavia k moderným fenoménom dnešnej spoločnosti, ako napr. homosexualita, drogy, eutanázie a mnohé ďalšie novodobé fenomény.

Čo je ale pre nás vlastne dôležité? Z kresťanského pohľadu je pre nás dôležité zaujať jasné stanovisko. Možno by sa zdalo, že prejavy kresťanstva častokrát nie sú v súlade s dnešnými normami. To však vôbec neprekáža tomu, aby sme vo svojej podstate ostali tými správnymi kresťanmi. V dnešnej dobe, keď chce mladý človek dosiahnuť svoj cieľ, musí sa potýkať s rôznymi okolnosťami. Preto sa snažme byť kombináciou týchto dvoch výrazov, ktoré som vyššie spomínal. Buďme striktní a uzavretí, ak hovoríme o pravdách, ktoré ochraňuje sv. Pravoslávie. Buďme striktní v prípadoch, ak nás niekto odhovára od Christa. Buďme však otvorení novým výzvam, ktoré pred nami stoja, aby sme pomohli budovať Christovu Cirkev. Buďme otvorení názorom iných ľudí, vypočujme si ich a snažme sa ich naviesť na správnu cestu. Iba tak sa nám podarí správne kresťansky pôsobiť v dnešnom zložitom svete.

Christos posredi nas!

Maroš Hopta

SVĚTÉ PISMO

Na Teba, Bože, sa nádejam (10. časť)

Druhý z trojice veršov (v. 4–6) hovoriacich o Dávidovej nevine ešte viac konkretizuje, v čom spočíva jeho nevina. Prv hovoril, že nemá v rukách nespravodlivosť, že koná čestne, no teraz hovorí, že sa neodpláca zlom, a to nielen tým, ktorí mu vykonali dobré, ale aj tým, ktorí mu spôsobujú zlo. Je mnoho druhov cností, nielen duchovná čistota, rozumnosť, ale aj odvaha, spravodlivosť či nepamätanie na zlé. Na túto svoju vlastnosť poukazuje kráľ Dávid a preto sa zaprisaháva, že ak urobil niečo nespravodlivé, tak nech bude márna jeho nádej, zbytočné jeho dúfanie, prázdne jeho spoliehanie sa na nevinnosť vo vzťahu k nepriateľom.

Ž 7, 5 – *ЯЩЕ ВОЗДРА́ХЪ ВОЗДРА́ЮЩИМЪ МНѢ СЛА, ДА ѿПАДѸ ОУБО ѿ ВРАГЪ МОИ́ХЪ ТѸЩЕ:* – ak som sa pomstil tým, čo sa mi odplatili zlom, tak nech padnem (rukou) svojich nepriateľov spustošený, – V tomto verši prorok hovorí, že nielenže nezačínal krivdiť, no ešte sa ani krivdami nikdy nepomstieval. Mnohokrát mal v rukách napríklad kráľa Saula a nepomstil sa mu za jeho nespravodlivú nepriazeň a nežičlivosť. Preto teraz prosí Vládca, ktorý všetko múdro spravuje, aby ho súdil spravodlivo a ak niekedy urobil niečo podobné, tak nech mu odníme svoju priazeň, pomoc a starostlivosť, čo vyjadrujú slová nech padnem (rukou) svojich nepriateľov spustošený.

Prečo však hovorí, že sa zlom nepriateľom neodplatil, keď je známe, že nad svojimi nepriateľmi zvíťazil a aj jeho syn Absolón pri tom zahynul? Na to možno odpovedať tak, že žalm hovorí o dobe pred vojenským konfliktom – ale ani v ňom Dávid nevidel dobré riešenie, smrť syna, hoci zradcu, veľmi oplakal. Prorok Dávid sa neraz stretol so zákernými ľuďmi, no neodplácal sa im za ich postoj voči nemu. Až teraz, keď mu bezprostredne hrozila smrť, začal sa brániť, pretože už nevládal znášať tak ohromné protizákonnosti hriechne zmýšľajúcich ľudí. Veril, že nebude musieť vojensky riešiť potrestanie svojich nepriateľov a že svojím predstúpením pred nich ich zastaví, oni sa rozídu a nebudú pokračovať v prenasledovaní a v úmysle siahnúť mu na život. Pozrite s akou prezieravosťou, obozretnosťou a starostlivosťou dáva rozkaz svojim vojakom, aby ochránili jeho syna a potom, keď dostal správu o jeho smrti, ako veľmi nariekal (pozri 2Kr 17. kap.).

Pod nepriateľmi vo vyššie uvedenom mieste možno obrazne chápať neviditeľných nepriateľov a padnúť od nich spustošeným a v činoch neúspešným znamená nezískať nad nimi prevahu a nemôcť ich zdolať silou svojich cností. Dávajúc takýto zmysel slovám proroka, treba aj tak pri-

pomenúť, že ich hovorí človek nebažiaci po poctách a sláve, no človek, ktorý je sám vystavený nebezpečenstvu a ktorý ich vyslovil preto, aby si privolal pomoc.

„Odplátili“ – Vo Svätom Písme sa často používa výraz „ВОЗДАНИЕ“ (ἀνταπόδοσις – odplata, vrátenie, ale aj pomsta). No používa sa nielen vo všeobecne prijatom zmysle, keď človek učiní dobro alebo zlo vtedy, keď mu niekto predtým učinil dobro alebo zlo, t.j. odplatí sa mu za jeho skutok, no aj vo vzťahu k čomukoľvek, čo sa ešte len vykoná, t.j. odplatí sa za ešte nevykonané, čo sa vzťahuje najmä na milostivého Boha, ktorý nás odmeňuje skôr, než vykonáme svoj skutok voči Nemu, ako napríklad na tomto mieste: „Odplaf svojmu služobníkovi“ (Ž 118, 17) – namiesto toho, aby povedal „daj“ (ako prvý), povedané je „odplaf“ (za niečo). „Dať“ znamená položiť počiatok dobročinnosti, „odplatiť“ znamená namerať rovnako za urobené nám dobro alebo zlo. Odplata je akoby opätovný, druhý počiatok a vrátenie preukázaného nám dobra alebo zla. „Ja si myslím,“ hovorí svätý Vasilij Veľký, „že keď sa v Písme namiesto prosby vyjadruje akoby nejaký trest, vymáhanie a použije sa odplata, vtedy sa poukazuje na zmysel, podobný tomuto: Aký dlh starostlivosti o deti prirodzene a nevyhnutne spočíva na rodičoch – taký prosím maj aj vo vzťahu ku Mne. Otec sa skutočnou láskou k deťom zaväzuje premýšľať, starať sa o ich život. Lebo je povedané: „...nie deti majú sporiť pre rodičov, ale rodičia pre deti,“ (2Kor 12, 14) aby im počas života zabezpečili aj prostriedky k zachovaniu života.“

„Spustošený“ – Pustý, prázdny zostane ten človek, ktorý stratil Božiu blahodať. Christos nám neprikázal nemať nepriateľov (t.j. nepovedal, že náš život bude bezstarostný), to nie je v našej moci, no nenávidieť ich alebo nie – to ako ľudia môžeme. A ten, kto nás nenávidí, nehľadiac na našu blahosklonnosť k nemu, ten nám spôsobuje veľkú odmenu. Prorok rovnako dáva za hriech to, keď človek začne konať zlo a aj to, keď človek opláca za zlo. Krotký, dobro milujúci Isus Christos sa neodplátil bezbožným židom zlom za ich zlo. Aj na kríži za nich vystieral ruky a modlil sa: „Otče, odpusť im“ (Lk 23, 34).

Posledná časť verša je obraz prevzatý z vojenského prostredia, kde víťaz odchádza s plnými rukami, t.j. s vojenskou korisťou, a porazený býva spustošený, ponížený, opustený a v jeho rukách sa nič nenachádza. Aj spravodlivý, podľa slov svätého Atanáza Veľkého, má plné ruky, t.j. má Božiu priazeň, pomoc, ochranu, no hriešnik ostáva opustený a bez Božej priazne.

Najväčšou vinou každého kniežata je, pripomína svätý Vasilij Veľký, ak je prirýchly k pomste a keď vymýšľa všetky možné spôsoby,

ako odplatiť rovnakým dielom tým, ktorí ho urazili. Ako naučí druhého neodplácať sa inému zlom za zlo, keď on sám používa všetky prostriedky, aby sa pomstil a spôsobil zlé tým, ktorí mu spôsobili ranu, nenásledujúc tak šľachetnosť Dávida? Túto Dávidovu vlastnosť opisujú mnohé bohoslužobné texty.

Svätý Ján Zlatoústý hovorí, že slová tohto verša sú pre nás obzvlášť dôležité, pretože je dobré nekrivdiť, neurážať a podobne, no omnoho lepšie a hodnejšie múdrej duše je nepomstievať sa za krivdy a urážky. Hoci Zákon povoľoval pomstu – „oko za oko a zub za zub“ (5Mjž 19, 21), Dávid, šľachetný a láskavý, nielenže neporušoval Zákon, no svojím konaním prevýšil ustanovenia Zákona, pretože to považoval za cnostné. Pre nás, ktorí sme pod blahodaťou, a nie pod Zákomom, je nevyhnutné, aby sme sa nielen nepomstievali, ale konali dobré všetkým našim nepriateľom: „Milujte svojich nepriateľov, žehnajte tým, ktorí vás preklínajú, robte dobro tým, ktorí vás nenávidia a modlite sa za tých, ktorí vás hanobia a prenasledujú“ (Mt 5, 44) a inde: „Ak neprevýši vaša spravodlivosť farizejov, nevojdete do Božieho Kráľovstva“ (Mt 5, 20).

Použitá literatúra:

АФАНАСИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Творения в четырех томах. Том 4. Москва : Спасо-Преображенский Валаамский монастырь 1994.

ФЕОДОРИТ КИРСКИЙ, бл.: Изъяснение псалмов. Москва 2004. ISBN 5-94625-081-7.

ИОАНН ЗЛАТОУСТ, св.: Творения. Том 5. Свято-Успенская Почаевская Лавра 2005.

ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Беседы на псалмы. Московское Подворье Свято-Троиц-кой Сергиевой Лавры, 2000.

ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении. Свято-Успенская Почаев-ская Лавра 1998. ISBN 5-86868-103-7.

РАЗУМОВСКИЙ, Г.: Объяснение священной Книги псалмов. Москва 2006. ISBN 5-7429-0120-8.

ТОЛКОВАЯ ПСАЛТИРЬ с подстрочным комментарием и краткой историей. Москва 2006.

ЗИГАБЕН, Е.: Толковая Псалтирь. Ясеново 2000. ISBN 5-7877-0023-6.

protodiakon Ján Husár

STRAŠNÉ VIDENIE

Sedemnásteho januára 1991 o tretej hodine v noci sa jeden brat z ... rozhodol ísť k starcovi Paisijovi, aby mi oznámil, že sa začala vojna v Iraku. Keď prišiel pred jeho kéliu, zasvietil baterkou na okno kaplnky – lebo vedel, že o tomto čase sa starec modlí – a slabo zabúchal na simandro na vonkajších dverách. O niekoľko minút počul škrípať dvere, ktoré otvoril starec Paisij, i jeho hlas:

- Kto si?

Brat mu povedal svoje meno a starec okamžite, skôr ako dotyčný stihol niečo povedať, mu riekol:

- Asi pred trištvrte hodinou, keď som sa modlil, mi bolo „oznámené,“ že sa začala vojna v Iraku a dochádza k veľmi veľkej katastrofe..

Brat mu odvetil:

- Otče, preto som aj ja prišiel, aby som vás o tom informoval, ale je to zbytočná námaha! Váš „televízor“ je model, nie je potrebné vás informovať!

Na Paschu v roku 1984 vo Svetlý utorok o polnoci mal starec Paisij strašné videnie.

Pred ním na veľkom poli bola zasiata pšenica, ktorá práve začala rásť. On stál za múrom, ktorý obkolesoval pole, zapaloval sviečky a lepil ich na múr. Tieto sviečky pálil za zosnulých ako v skutočnosti. (Starec mal vo zvyku páliť sviečky na plechovom podstavci za všetkých ľudí, ktorí trpia, za živých i za zosnulých).

Vľavo na poli bolo jedno divoké, pusté tmavé miesto bez stopy po rastlinstve, plné kameňov. Neustále zemetrasenie ho otriasalo a všade bolo počuť krik. Starec Paisij si lepšie všimol tento krik a zistil, že pozostával z tisícok srdcervúcich výkrikov. Nevedel, odkiaľ pochádzajú, ale veľmi ho bolelo, keď ich počúval.

Tam, kde trpel a zároveň sa divil zmyslu videnia, počul hlas, ako mu vysvetľuje, že pole, na ktorom bola zasiata pšenica s klasmi, ktoré ešte nedozreli, symbolizuje cintorín s dušami zosnulých, ktorí budú vzkriesení. A strašné miesto vľavo bolo miestom, kde sa sústreďujú duše detí, ktoré usmrtili pri potratoch.

Starca Paisija to, čo videl, natoľko bolelo, že aj keď sa spamätal z videnia, napriek tomu, že bol nesmierne unavený, nemohol si ľahnúť, aby si na chvíľu oddýchol.

Zdroj: Jeromonach Christodoulos Svätohorský, Starec Paisij, Prešov 1999.

UKRÁDNUTÁ KOZA

Žil raz bohatý gazda. Pýšil sa celými lánmi poľa, mal stádo sviň, tri páry volov, sedem kráv, štyri kone, okrem toho zajace, sliepky, kačky, husi a jednu kozu.

Od svitu do mrku sa na statku lopotili jeho sluhovia, lenže on sa k nim správal horšie než zle. Keď sa niekomu dačo nevydarilo, akoby nastal súdny deň.

„To mi odpracuješ, ty darebák, ty darmožráč! Takto sa má slúžiť? Za čo ti deň čo deň celý groš platím, há?“ ťahal za pačesy chudáka a dobreže ho metlou či ohreblom nezmlátil, tak zúrili.

Iba tú svoju kozu mal rád. Maznal sa s ňou ako dieťa, hladkal ju, i tak, i onak sa jej prihováral.

„Milka moja drahá, Milka moja ľúba! A či ťa rúče nachovali? A či sa ti dobre spalo? Mäkučká je tá slama, čo ti podstielajú? Lebo ak ťa paholci zle zaopatria, beda im, povalačom!“

Týmto úbohým ľudom sa veru nežilo ako v nebi, ale museli to trpieť. Inde si nemohli nájsť službu, čo by ich uživila. No azda by sa to ešte akotak dalo zniesť, keby sa nebola stala veľiká galiba.

Raz ráno si pred neho, trasúc sa a so slzami v očiach, zastal jeden z paholkov a vraví:

„Pán môj, neviem, ako sa to mohlo stať, no v noci z maštale zmizla koza.“

Gazda ihneď letel tam, a keď videl prázdne miesto pri válove, očiská vypúli a skoro pukol od zlosti.

„Ach, ty naničhodník jeden! Čo si spal ako poleno? Mal si v noci poriadne strážiť! Ako si sem mohol pustiť zlodeja?“ zriavkol, až sa steny zatriasli. „Ber sa mi z očí, nech ťa tu viac nevidím!“

A ak sa sluhom dosiaľ žilo ťažko, odteraz im bolo ešte horšie. Gazda na nich vrieskal či sa previnili, alebo nie.

No ako šiel čas, na svoju kozu pomaly zabúdali.

Tak minuli tri mesiace.

Raz sa stalo, že sa gazda na voze vracal z jarmoku. Teraz sa vypravil inou cestou než obyčajne, lebo na lazoch sa mal stretnúť s istým poľovníkom.

Keď všetko potrebné vyjednal, pokračoval v ceste.

Lenže, ako tak prechádzal popri dvore okolo jednej starej chalupy, znenazdajky zazrie kozu. Pokojne sa pásala a keď zočila gazdu, hybaj k plotu!

„M-é-é-é! M-é-é-é!“ hlasno zamečala.

„Ved' to je moja Milka!“ spoznal ju gazda a priam očervenel od hnevu.

Neokúňal sa, v mihu otočil voz a odhrkotal do mesta, dobre, že mu kolesá neodpadli. Tam prihrmel k stoličnému úradu a už sa aj žaluje veliteľovi drábov:

„Tak a tak, na cudzom dvore som našiel svoju kozu, čo mi pred časom skapala. Kozu si vezmem späť a toho zlodejiska treba hneď a zaraz neľútostne potrestať! Lebo takéto šarapaty sa robiť nesmú. Ktože to videl, takto ožobračovať poctivého človeka?“

A o chvíľu s tromi drábmami smeroval na lazy.

Ešte z diaľky zbadali chalupu a vo dvore kozu, ktorú došla žena. Pri stene na lavici nehybne sedel muž bezvládne opretý o opierku. Celú pravú nohu mal obviazanú látkou a vyloženú na pník, čo stál pred ním.

Zrazu pribežkalo malé dieťa, vydriapalo sa na lavicu a objalo ho okolo pása. Žena vstala, podišla k mužovi, pohladila ho po pleci a podala mu krčah s mliekom.

No sotva sa stihol napiť, gazda a drábi zastali pred jeho domom. Len čo ich muž a žena zočili, chytiac sa za ruky temer skameneli.

„M-é-é-é! M-é-é-é! M-é-é-é!“ zadívala sa koza na gazdu veľkými hneďými očami.

„Je to vaša koza, pane?“ prehrmel vrchný dráb.

Gazda sa uprene zahľadel na kozu, potom na ženu a muža, potom opäť na ňu. A až sa mu slzy vtisli do očí, taká ľútosť ho pochytila nad nešťastím týchto ľudí. Nuž sa zamyslel a po chvíli isto odvetil:

„Nie, toto nie je moja koza, zmýlil som sa.“

Hneď uvidel, ako sa tváre muža a ženy rozjasnili a obidvaja si s úľavou vydýchli.

No v tej chvíli vrchný dráb tak zrukol na gazdu, až sa mu vlasy zježili.

„Tak prečo krivo obviňujete nevinných ľudí?! Či neviete, čo je to spravodlivosť? Ešte raz a odvečiem vás k sudcovi. Nielenže prídete o posledný groš, ale vás i uvrhne do temnice na večné veky!“

A zavelil na svojich chlapov:

„Podme!“

A tak sa drábi odšikovali späť.

„Ó, Bože všemohúci! Odpusť mi, prosím!“ zhladol gazda na nebesia a vydal sa smerom domov.

DETSKÁ STRÁNKA

Pravda je to najlepšie

- Prišiel si o prácu? Ako sa to stalo, synček?

- Mama, myslím si, že sa to stalo náhodou kvôli mojej nepozornosti.

V obchode som akosi príliš rýchlo utieral prach. Pri tom sa mi podarilo zachytiť niekoľko pohárov, ktoré spadli a rozbili sa. Môj vedúci sa veľmi nahneval a povedal, že už nemôže viac znášať moju roztržitosť. Pobalil som si veci a odišiel som.

Mama bola kvôli tomu veľmi ustarostená.

- Mami, netráp sa, nájdem si inú prácu. Avšak, čo mám povedať, ak sa opýtajú, prečo som odišiel z predošlého zamestnania?

- Vždy hovor iba pravdu, Jakub. Dúfam, že nemieniš hovoriť niečo iné, nemýlim sa?

- Nie, nemienim, avšak napadlo ma, že to utajím. Vieš, bojím sa toho, že ak budem hovorievať pravdu, tak sám sebe uškodím.

- Pokiaľ človek koná správne, nič mu nemôže uškodiť aj napriek tomu, že to tak môže vyzerať.

Hľadanie práce bolo pre Jakuba ťažšie, ako si spočiatku myslel. Trvalo to dlhšie, no nakoniec si miesto našiel. Jeden mladý človek v peknom novom obchode hľadal poslíčka. V tomto obchode sa mu zdalo všetko také dôsledné a čisté, že Jakuba hneď napadlo, že s takými odporúčaniami, aké mal, ho nevezmú. A Satan ho začal pokúšať, aby zakryl pravdu a klamal.

Ved', tento obchod bol v inom okrsku, ďaleko od obchodu, v ktorom predtým pracoval a tu ho nepoznal predsa nik. Prečo by mal vlastne hovoriť pravdu? Avšak, Jakub zvíťazil nad týmto pokušením a priamo povedal majiteľovi obchodu, z akého dôvodu odišiel z predošlej práce.

- Dávam prednosť tomu, aby som mal okolo seba statočných

mladých ľudí, - dobrosrdečne povedal majiteľ obchodu, - počul som, že ten, kto si uvedomí svoje chyby, ten ich potom aj zanecháva. Môže sa stať, že toto nešťastie ťa naučí byť pozornejší.

- Áno, pán majiteľ, samozrejme, zo všetkých síl sa budem snažiť byť opatrnejší, - seriózne povedal Jakub.

- Hm, mne sa páči chlapec, ktorý hovorí pravdu, najmä vtedy, keď mu táto pravda môže uškodiť.... Dobrý deň, ujo, pod' ďalej! – povedal človeku, ktorý práve vošiel do obchodu. Keď sa však Jakub otočil, uvidel majiteľa z predchádzajúcej práce.

- Ó, - povedal, keď zazrel chlapca, - na pozíciu poslíčka chceš prijať tohto mladého človeka?

- Ešte som ho neprijal.

- Spokojne ho prijmi. Len dávaj pozor, aby nerozliat tekutý tovar a suchý tovar, aby nenahromadil na jednu kopy, - smejúc sa doplnil. Vo všetkom ostatnom sa však môžeš naňho spoľahnúť. Avšak, pokiaľ nechceš, som pripravený vziať ho opäť na skúšobnú dobu.

- Nie, prijmem ho, - povedal mladý majiteľ.

- Mami!,- zvolal Jakub hneď, ako prišiel domov. Vždy máš pravdu! Dostal som to miesto práve preto, lebo som povedal pravdu. Čo by sa bolo stalo, keďže prišiel môj predošlý zamestnávateľ a ja by som klamal?

- Syn môj, pravda je tá najcennejšia.

(Zdroj: <https://www.tikitoki.ru/rassказы-dlya-detey/hristianskie-rassказы-dlja-detej>)

Preložila Mgr. Miroslava Hojdová

CIRKEVNÉ UMENIE V SPOJENÍ S BOHOSLUŽBOU

Nie nadarmo sa hovorí, že pravoslávne chrámy sú svojou architektúrou považované za jedny z najkrajších. Mnohí, aj nepravoslávni či neveriaci, sa chodia kochať krásou ako vonkajšej stavby, tak aj krásou vnútornej výzdoby a ikonami. Spolu s „foťákom“ v ruke tak spoznávajú pravoslávie ako zrakom, tak aj vôňou tymianu a v neposlednom rade svojou dušou.

CHRÁM

Pod chrámom rozumieme samostatne stojaci objekt, ktorý má na svojej chrámovej streche niekoľko kupol. Existujú pravoslávne cirkevné kanóny, ktoré píšu o tom, ako má pravoslávny chrám vyzeráť, napr. jeho pôdorys. „Chrám je domom Božím, domom modlitby.“ (Iz. 56; 7)

Chrám zvyknú byť budované v striktné byzantskom, resp. slovansko-byzantskom štýle. V minulosti sa zvykli budovať na streche cibulkovité polkruhy, ktoré ale kvôli svojmu tvaru boli nevhodné pre počasie v zime. Postupne sa do sveta tak rozšírilo budovanie chrámov s celou kupolou.

Každá kupola predstavuje plameň sviečky. Táto myslená sviečka nesie svoju modlitbu, a preto aj počet jednotlivých kupol na chrámoch má svoj význam. Niekedy mali chrámy jednu centrálnu kupolu. Z jej vnútornej strany sa písala ikona Pantokrátora, Christa - Vševládcu (Všemohúceho).

Medzi najužívanejšie počty patria:

1 kupola – jeden Boh,

3 kupoly – Svätá Trojica,

5 kupol - Christos s evanjelistami,

7 kupol – biblické číslo plnosti, denný cyklus bohoslužieb od pondelka do nedele,

9 kupol – 9 anjelských rádov.

Tieto počty majú svoje opodstatnenie a zvyčajne aj svoje biblické východisko. Tradícia musí vyplývať zo Svätého Písma, aj keď sa jedná o architektúru chrámu. Byzantské chrámy majú zvyčajne okná čo najvyššie a čo najmenšie, aby ten vonkajší svet neprenikal do toho vnútorného.

Vnútro chrámu sa delí na tri časti:

- Chránová loď- znak Noemovej archy, tí, čo boli dnu, sa zachránili,
- Oltárna časť- kde je oltár, vykonáva sa tam svätá tajina (eucharistia),
- Prítvor/babinec/predsieň- niektoré bohoslužby sa tam začínajú a postupne sa prichádza k oltáru

Oltár je celá miestnosť za ikonostasom a je troška vyvýšený. V jeho strede sa nachádza prestol- vyvýšený stôl štvoruholníkového tvaru, na ktorom

sa vykonáva nekrvavá obeť za všetok ľud štyroch svetových strán, 4 nohy predstavujú stĺpce. Je vyrábaný z dreva alebo kameňa a zvykne mať miery 1m x 1m x 1m. Napravo a naľavo od oltárnej časti sa nachádza sakristia, kde sa odkladajú rúcha a cirkevné knihy.

Steny pravoslávneho chrámu sú najčastejšie rozpisané ikonami. Celkový pocit z takéhoto chrámu je krásny. Budí dojem iného sveta. Dôvodom, prečo sa v každom pravoslávnom chráme takto steny rozpisujú ikonami je, aby človek, ktorý vojde z tohto vonkajšieho sveta, vošiel akoby k sebe domov, do Božieho kráľovstva, ktoré budujeme práve v chrámoch. Nie je časť steny, ktorá by nepatrila práve ikonám, nie je tam voľný priestor. Každá ikona má svoj zmysel a spolu svoju súvislosť. Ako v chráme nie je priestor na nič nesväté, hriechne, dočasné, pozemské, tak svoj kresťanský život by sme mali žiť od pondelka do nedele, od rána do večera, od detstva po fyzickú smrť. Netreba robiť rozdiel medzi správaním sa v chráme a správaním sa mimo neho. V chráme nie je priestor na veci nesväté, tak náš život by sa mal takto uberať.

IKONY

Ikony sú jednoducho povedané obrazy, no nie obyčajné obrazy. Dajú sa čítať, pretože ikony sa píše. Ikona má privádzať k modlitbe, odkrývať duchovný svet cez fyzickú materiu, má privádzať k duchovnosti. Využíva výlučne prírodné farby a premoštuje nás k samotnému Bohu.

Má niekoľko funkcií:

- Historickú- ikony sú nemenné, vyjadrujú tú istú vieru od ikonopisca po reštaurátora a čítajúceho, tak sa viera v cirkvi odovzdávala z pokolenia na pokolenie,
- Bohoslužobnú- ikony sú neoddeliteľnou súčasťou pravoslávnej bohoslužby a pravoslávnej tradície
- Estetickú- z harmónie ikony má veriaci pociť harmóniu medzi Bohom a svätými, medzi nebom a zemou.

Je presne popísané, akým spôsobom a ktoré ikony sa majú okiadať kadičkom s tymianom. Sú k nim zostavované i špeciálne bohoslužby – Akafisty, ktoré sa slúžia pred ikonami, keď majú svoj sviatok. Ikona sa vtedy zvykne položiť do stredu chrámu na stolček- analoj, alebo akafisty sa konajú na mieste, kde je ikona napísaná.

Ikony rozoznávame podľa:

- Postavy- ľudia na ikonách zvyknú byť rovnakej výšky, čo predstavuje symbol rovnosti v Božom kráľovstve
- Farieb- jednotlivé farby majú svoj význam
- Línie
- Gest

Farby ikon symbolizujú prenesené významy. Napr. žltá farba symboli-

zuje večné svetlo a je tiež symbolom Božieho kráľovstva, taktiež svätožiaru. Biela farba zasa symbolizuje svätosť a čistotu, najčastejšie touto farbou sú na ikonách napísaní anjeli. Čierna naopak znázorňuje hriech, noc, tmu a démonov. Zelená farba pripomína pozemský život a prírodu.

Ikonostas je stena s ikonami, ktorá v chráme delí časť pre veriacich od svätyne, časti pre kňaza. Je aj ideou predelu medzi loďou a svätyňou chrámu. Symbolizuje nebo, miesto, kde prebýva Boh. Jeho výzdoba má veľmi honosný a slávnostný charakter.

V ikonostase sú troje dverí. Cez stredné (cárske/ kráľovské) dvere môže prechádzať iba biskup, kňaz, diakon alebo kráľ (cár). Bočné dvere, severné a južné sa nazývajú diakonské. Kompletný ikonostas má päť radov a každý rad má ustálený zoznam ikon. Napr. ikona Narodenia Spasiteľa sveta Isusa Christa patrí medzi jeden z najkrajších kresťanských sviatkov. Nechýba na žiadnom ikonostase, ktorý má druhý sviatočný rad. Zvykne sa dávať aj ku žertveníku - stolu, na ktorý kňaz pripravuje chlieb a víno na svätú Eucharištiu a kde sa vykonáva proskomídia (prínos). Ikona svojim obsahom pripomína utrpenie i narodenie Isusa Christa. Niektoré ikonostasy začínajú ikonou Zvestovania Bohorodičky.

Žertveník je stôl v oltári, na ktorom sa vykonáva proskomídia, príprava eucharistie. Má tvar štvoruholníka. Niekedy predstavoval samostatnú miestnosť, kde veriaci nosili obeť.

Prestol je obetný vysvätený oltár pre výkon eucharistie. Pôvodne slovo „prestol“ znamená stolec, či trón. Prestoly sa vyrábajú z kameňa vo výške nevyššieho stola.

Pre dnešných veriacich by mala byť časť vojsť do chrámu, ktorý je detailne popísaný mnoho storočí dozadu, dodržiava základné podmienky stavby pravoslávneho chrámu a dodnes pevne stojí na svojich základoch bez vplyvu modernej doby. Pravoslávne chrámy bez ohľadu na svoj vek, na počet veriacich či politickú situáciu štátu sú stále útočiskom veriacich, zúfalých a v dnešnom svete nevypočutých ľudí. V budúcnosti jediným hmotným, čo po nás ostane, budú budovy. To dôležité, čo by sme si ale mali držať od narodenia po smrť a poslať ďalej, je viera.

Denisa Čajková

2r. Charitatívna sociálna služba

Pravoslávna bohoslovecká fakulta PU v Prešove

http://www.pcopresov.sk/files/vo_svetle_pravoslavnych_ikon_08.pdf

Vo svetle pravoslávnych ikon VIII., Online, 29.03.2017, protodiakon Ján Husár

http://www.pcopresov.sk/files/vo_svetle_pravoslavnych_ikon_09.pdf

Vo svetle pravoslávnych ikon IX., Online, 29.03.2017, protodiakon Ján Husár

Prednáška protodiakona Jána Husára na Kňazskom seminári v Prešove, 17.03.2017

LIKE-HOLIZMUS

...pokračovanie

Choroba závislosti, Čo to je?

Vďaka problému, ktorý existuje v našej spoločnosti a je v bezprostrednom spojení s pokušeniami, ktoré choroba závislosti prináša, nie je zložité získať základné poznatky o tejto pliaže 21. storočia. Preto v tejto kapitole uvedieme iba niektoré detaily a pozornosti čitateľov odporučíme niektoré z mnohých elektronických zdrojov, v ktorých je téma závislosti opísaná podrobnejšie a sú tam aj spôsoby ich zvládania.

O chorobách závislosti bolo v posledných rokoch napísaných množstvo vedeckých prác,¹ uskutočnených množstvo vedeckých a odborných konferencií,² napísaných množstvo kníh,³ začatých množstvo „kampaní“ na najvyššej štátnej úrovni,⁴ natočených množstvo rozhlasových a televíznych programov...⁵

Ak si to všetko uvedomíme, skutočne nie je dôvod tu podrobne rozoberať otázku definície rôznych druhov chorôb závislosti. To, čo však musíme povedať je, že je to veľký problém a niečo, s čím budeme, žiaľ, musieť bojovať ešte dlhý čas. Toto nie je pesimistický, ale naopak veľmi reálny pohľad na problém, ktorý má nielen naša, ale celá spoločnosť.⁶

1 Pozri: S. Dragišić - Labaš, M. Milić, Bolesti zavisnosti kao bolesti društva, porodice i pojedinca: kritika nečinjenja - <http://www.doiserbia.nb.rs> (10. 11. 2016); T. Sedmak, Prevencija alkoholizma u XXI veku, XVIII savetovanje terapeuta bolesti zavisnosti, Sijarinska banja, 2002; D. Ilić, Narkomanija i sida, Zbornik radova ECPD Međunarodne postdiplomske škole primarne prevencije bolesti zavisnosti, Beograd 2003; J. Jović, N. Đinđić, Uticaj dopaminergičkog sistema na zavisnost od Interneta - <http://publisher.medfak.ni.ac.rs> (10. 11. 2016); P. Nastasić, Prevencija bolesti zavisnosti - <http://www.scindeks-clanci.ceon.rs> (10. 11. 2016).

2 Napríklad: XXXII Симпозијум о болестима зависности, 5-9 октобар, Јагодина - <http://www.komorasz.rs> (10. 11. 2016); Симпозијум о болестима зависности: „У susret promenama“, 16. - 17. јун 2016, Beograd - <http://www.sldkcs.org> (10. 11. 2016).

3 Pozri: B. Gagić, Alkoholizam, Beograd, 1985; M. Vukov-Goldner, N. Baba-Milkić, Osećajni život savremenog čoveka i droge, Niš, 1992; O. Aleksić, Adolescentna kriza, Beograd, 1995; I. Dimitrijević, Sintetičke droge, Niš, 2003; A. Rahman, Psihoaktivne supstance, Beograd, 2001; N. Vučković, Droga i društvo, Novi Sad, 2009; G. Lažetić, Alkoholizam i narkomanija - razumeti i pobediti zavisnost - <http://lazetic.blogspot.rs> (10. 11. 2016).

4 Pozri: Стратегија о спречавању злоупотребе дрога за период 2012-2014 године - <http://www.zdravlje.gov.rs> (10. 11. 2016); Национални водич добре клиничке праксе за дијагностиковање и лечење алкохолизма - <http://www.zdravlje.gov.rs> (10. 11. 2016).

5 Pozri: Bolest modernog doba: O zavisnosti od video igrice - <http://happytv.tv> (10. 11. 2016); Psihoterapeut: Kockanje najteža zavisnost, kockari sve mlađi - <http://rs.n1info.com> (10. 11. 2016); Земља живих, православни музички интернет радио - <http://zemljazivih.info> (10. 11. 2016).

6 Pozri: S. Đukić - Dejanović, P. Nastasić, Bolesti zavisnosti, savremena dostignuća u prevenciji, lečenju i

Choroby závislostí sa stali realitou. Je to niečo, čo zožiera súčasnú civilizáciu a to nielen západnú, ako sme o tom donedávna počúvali, z dôvodov ideologických, ale už dlhší čas je

to problém celého ľudstva.⁷

Donedávna prevládala mienka, že choroby závislostí sa týkajú iba používania alkoholu a psychoaktívnych látok.⁸ No v druhej polovici 20. storočia došlo k značnej zmene v pohľade na choroby závislostí a dochádza k tomu, že aj určité zmeny návykov a podnetov sú považované za chorobu. Tak, napríklad Svetová zdravotnícka organizácia, v roku 1980 medzi choroby závislosti zaradila aj gamblerstvo⁹. Na druhej strane, o niektorých chorobách závislostí, napríklad fajčenie, sa takmer ani nevie, že sú zaradené do Medzinárodnej klasifikácie chorôb¹⁰ toto všetko poukazuje na to, že napriek tomu, že žijeme v dobe, keď nespočetné množstvo informácií nebolo ešte nikdy ľahšie dostupné, existuje aj naďalej množstvo neznámych, dokonca aj elementárnych vecí týkajúcich sa chorôb závislostí. Prekonanie tejto určite veľkej prekážky, ktorá je na ceste, ktorú treba prekonať, aby sme včas spoznali symptómy niektorej z chorôb závislostí, predovšetkým u nám blízkych a drahých ľudí, je v každom prípade samo osebe namáhavé. A že je reálne potrebné mať vždy „otvorené oči“, teda trieťvo hľadieť na všetko, čo sa deje v našom bezprostrednom okolí, o tom nás môže presvedčiť aj

rehabilitácii - <http://www.ecpd.org.rs> (10. 11. 2016).

7 Podrobnejšie: Bolesti zavistnosti - <http://www.ecpd.org.rs> (10. 11. 2016); V. Nikolić, Pojam zavistnosti, vrste PAS i njihovi efekti - <http://www.putokaz.org.rs> (10. 11. 2016).

8 Pozri: Bolesti zavistnosti - <http://www.psihologika.rs> (10. 11. 2016).

9 Pozri: Zavistnost od kladionica... - <http://t1x2.net> (10. 11. 2016); Prvi put sa sinom na lečenje - <http://vre-me.co.rs> (10. 11. 2016).

10 Podrobnejšie: Odvikavanje od pušenja - <http://www.stetoskop.info> (10. 11. 2016); Nikotinska zavistnost - <http://www.znanje.org> (10. 11. 2016); Бolestи завистности – Пушење - <http://www.vma.mod.gov.rs> (10. 11. 2016).

niečo na prvý pohľad úplne neškodné, ako je otázka „držania diét“. Ako sa to, žiaľ, ukázalo v praxi, nie je zriedkavosťou, že diéta prerástla do neporovnateľne vážnejšieho ochorenia, ako je anorexia, či bulímia.

Spomenuli sme zatiaľ niektoré z chorôb závislostí, tie, s ktorými sa dnes najčastejšie stretávame, ale s ktorými sa budeme stretávať aj ďalej. Nezabudnime, závislosti nie sú krátkodobé choroby, ako virózy alebo podobné choroby, s ktorými sa každý určite stretne a borí počas svojho života. Závislosti sú oveľa, oveľa väčšia výzva a to dokonca aj vtedy, keď sa človek rozhodne vydať na cestu liečenia.

To, čo musíme spomenúť ako výnimočne veľký „krok vpred“, v otázke závislostí je, že dnes sa čoraz viac a viac otvorene hovorí o tomto probléme. Môžeme povedať, že v určitom prostredí je väčší problém objasniť, predovšetkým mladým, prečo by „bola hanba“ hovoriť napríklad o liečení narkomanie, alkoholizmu alebo gamblingu. To však nesmie zavádzať, pretože prejde ešte veľa času, keď sa o závislostiach, ako aj iných psychiatrických chorobách, bude hovoriť úplne slobodne a bez pocitu hanby.¹¹

Závislosti v súčasnosti plienia ako prišera srbský národ. Je ťažké povedať, koľko Srbov trpí týmito chorobami. A opäť, je potrebné púšťať sa do štatistík, čísel, percent a prezerania grafov? Očividne je potrebnéšie zopakovať, ktovie po koľký krát, nasledovné:

V Srbsku, ale aj v iných štátoch, kde žije náš národ, existujú ľudia vzdelaní a odborne zdatní, aby spoznali, správne diagnostikovali a nasadili adekvátnu liečbu, ktorá bude užitočná pre ľudí trpiacich chorobami závislostí.

Tieto choroby sú vyliečiteľné.

O tom nás môžu presvedčiť skúsenosti mnohých niekdajších závislých, ktorí sú dnes úplne fungujúci ľudia, ako v rodinách, tak aj v spoločnosti.¹²

To, čo je nevyhnutné urobiť, ak sa chceme oslobodiť z otroctva závislostí je:

11 Podrobnejšie: S. Đukić-Dejanović, Nije sramota da zaboli duša – <http://novimagazin.rs> (10. 11. 2016). Život duševnih bolesnika nakon izlaska iz bolnice – <http://www.srbijadanas.com> (10. 11. 2016); Др. Милена Мартиновић, Живети достојанствено и кад душа боли – <http://www.macvypress.rs> (10. 11. 2016); Srbi se stide mentalnih bolesti! – <http://www.arhiva.alo.rs> (10. 11. 2016); Тунел социјалне депресије – <http://www.nin.co.rs> (10. 11. 2016); Души су потребни лековити разговори – психолози и психијатри су пријатељи свакој особи – <http://www.bgonline.rs> (10. 11. 2016).
12 Pozri: Iskustvo pacijenata u lečenju zavisnosti od kocke – <http://www.lecenjezavisnosti.rs> (10. 11. 2016); Uspesnost u lečenju bolesti zavisnosti – više od nade – <http://www.stetoskop.info> (10. 11. 2016); Lečenje bolesti zavisnosti – <http://www.iskra.org.rs> (10. 11. 2016); Specifičnosti ženskog alkoholizma – <http://www.b92.net>; Kažnjavala sam sebe zbog jednog zalogaja: Isповest umetnice koja se išćupala iz kandži anoreksije – <http://www.newsweek.rs> (10. 11. 2016).

Priznať si problém.¹³

Prekonať hanbu z odchodu k odborníkovi, aby sa požiadalo o pomoc.¹⁴

Prijať ponúkané metódy liečenia a liečbu, ktorá musí byť v súlade s prijatými pokynmi.¹⁵

Opakujeme ešte raz: choroby závislosti sú liečiteľné. Okolo nás žijú a sú súčasťou spoločnosti osoby, ktoré boli závislé, a ktoré svojou vytrvalosťou a pripravenosťou na liečenie prekonalí problém, ktorým trpeli. Niektorí z nich o tom nechcú hovoriť a je to úplne pochopiteľné. Iní to chcú a to najčastejšie z dôvodu, aby každého, kto to chce počuť, upozornili na nebezpečenstvá, ktoré tieto choroby prinášajú.¹⁶ Tak, ako aj v mnohom inom, aj tu je dôležitá sloboda výberu, a keď už o tej slobode hovoríme, spomeňme si, čo je napísané vo Svätom Písme: Dnes volám za svedkov proti vám nebesia i zem. Predložil som vám život i smrť, požehnanie i kliatbu. Vyvoľ si teda život, aby si zostal nažive aj so svojím potomstvom.¹⁷

Zo srbského originálu
preložil **o. V. Kocvár**

13 Pozri: Kako prepoznati narkomana – <http://www.srbin.info> (10. 11. 2016); Da li je narkoman: Saznajte da li je vaš dečko zavisnik od droge – <http://www.srbijadanas.com> (10. 11. 2016); B. Јеротић: Породична средина будућег наркомана – <http://www.rastko.rs> (10. 11. 2016); Progovorio o kokcanju: Rulet je gori od heroina – <http://www.banjaluca.net> (10. 11. 2016); Kako prepoznati alkoholičara i šta sem oži učiniti da se porodica vrati u normalan život? – <http://alkoholizam.com> (10. 11. 2016); Национални водич за дијагностиковање и лечење алкохолизма – <http://www.batut.org.rs> (10. 11. 2016); Zavisnosti od Interneta – <http://www.znakoviporedputa.com> (10. 11. 2016); Кад интернет постане дечја болест зависности – <http://www.politika.rs> (10. 11. 2016).

14 Pozri: Strah od straha – <http://www.b92.net> (10. 11. 2016); Kako sprečiti bulimiju i anoreksiju – <http://www.opusteno.rs> (10. 11. 2016); Kako prevazići strah od odlaska kod lekara? – <http://www.poliklinikaconsilium.com> (11. 11. 2016); Опсесивно – компулсивни поремећаји личности – <http://www.pouke.org> (11. 11. 2016).

15 Je potrebné obrátiť pozornosť na to, či osoba, od ktorej sa očakáva odborná pomoc je skutočne kvalifikovaná v tejto oblasti. Podrobnejšie: Kako šarlatani varaju građane – <http://www.radio.rs> (11. 11. 2016); U Srbiji „leči“ 2 000 nadržekara – <http://www.novosti.rs> (11. 11. 2016). Stiču bogatstvo na tuđoj mucii – <http://www.srbijadanas.com> (11. 11. 2016).

16 V súvislosti s tým sú zaujímavé svedectvá, ktoré môžeme počuť v rôznych televíznych reláciách na tému liečenia závislosti. Niektoré z nich, napr. o práci „Zeme živých“ v Brajkovci, sú aj na Youtube.

17 Deut 30, 19.

ŽENA A CIRKEV

Žena a Cirkev

Kresťanská mravouka sa v mnohých svojich aspektoch radikálne líšila od starozákonnej etiky, ale i od mravov rozšírených v starom svete. Jedným z takých očividných príkladov je vzťah kresťanstva k žene.

Je veľmi rozšírený názor, že Cirkev ponizuje úlohu ženy v spoločnosti a rodine a trvá na zachovaní prežitého patriarchálneho usporiadania. Avšak podobné výčitky na adresu Cirkvi sú nespravodlivé.

Práve v kresťanskej tradícii od samého počiatku ženy mali takú rolu, ktorá ich v značnej miere robila rovnoprávnymi s mužmi. Apoštol Pavol hovorí: „Veď ktorí ste boli pokrstení v Christa, Christa ste si obliekli. Nie je ani Žid ani Grék, nie je ani otrok ani slobodný, nie je ani muž, ani žena, lebo všetci jedno ste v Christovi Isusovi“ (Gal 3; 27-28).

Christos a ženy

Spolu s učeníkmi - mužmi Christa nasledovali i učeníčky - ženy, ktorých sú známe i mená: „Potom chodil po mestách a dedinách, kázal a zvestoval radostnú zvesť o kráľovstve Božom a dvanásti s Ním. A niektoré ženy, ktoré uzdravil od zlých duchov a z chorôb, Mária, zvaná Magdaléna, z ktorej vyšlo sedem démonov, Jana, manželka Chúzu, Herodesovho úradníka, Žuzana a mnohé iné, posluhovali im z toho, čo mali“ (Lk 8; 1-3).

V Evanjeliových príbehoch majú ženy vážne miesto. Vidíme ako Isus rozpráva so Samaritánkou (Jn 4; 7-26), s Martou a Máriou (Lk 10; 38-43, Jn 11; 20-32), so ženou hriešnicu (Lk 7; 48), so ženou obvinenou v smilstve (Jn 8; 10-11), so ženou ktorá trpela krvotokom (Mt 9; 20-22), s chanaejkou (Mt 15; 25-28), s Máriou Magdalénou (Jn 20; 14-17), a druhými ženami (Mt 28; 9-10).

Obrazy žien, ktoré nasledovali Christa zohrávajú vážnu rolu v rozprávaní všetkých štyroch evanjelistov o utrpení a smrti Christa i o Jeho vzkriesení. Vtedy, keď Christa zajali, učeníci - muži sa rozprchlí (Mt 26; 56), práve ženy Ho nasledovali ďalej. Stáli pri kríži Isusa (Mt 27; 55, Mk 15; 40-41), skoro ráno prvého dňa v týždni prišli k Jeho hrobu, aby pomazali Jeho telo voňavými masťami a ženy sa stali hodné prvé uvidieť Isusa zmŕtvychstaleho (Mt 28; 1-10. Mk 16; 9-11. Lk 24; 1-10, Jn 20; 1-18). Práve od žien sa učeníci - muži dozvedeli, že Christos vstal z mŕtvych.

Po Christovom vzkriesení jedenásti apoštolí „jednomyseľne zotrvali na modlitbách spolu so ženami, s Máriou, matkou Ježišovou, a s Jeho bratmi“ (Sk 1; 14). Smrť a vzkriesenie Isusa zjednotili všetkých, ktorí boli spojení s Ním počas Jeho života tu na zemi do jedného spoločenstva. Tu patrili apoštolovia, Isusovi príbuzní podľa tela a to aj Jeho Matka a aj tie „niektoré ženy,“ ktoré Mu posluhovali ešte v Galilei.

Všetci apoštolí Christa boli mužmi, ale to nevyvracia fakt, že v histórii Cirkvi boli aj niektoré ženy vyhlásené za sväté ako „apoštolom rovné.“ (Napri.: Svätá Mária Magdaléna, svätá Nina apoštolom rovná Gruzínska, svätá, zbožná, veľká kňažná Olga). Apoštolská postupnosť sa počas vekov predávala iba po mužskej línii a kňazstvo je slúžením mužov, ale toto nijakým spôsobom nezmenšuje úlohu žien. Nie je reč o rôznych právach, ale o rôznych povolaniach (duchovných povolaniach).

(Pokračovanie)

Mitropolit Volokolamskij Ilarion
Katexizis (Moskva 2017)

preklad: jeromonach Alexander (Haluška)

ZO ŽIVOTA BPM

Výlet do jaskyne Domica – MDD

Dňa 27. mája sme v rámci Medzinárodného dňa detí usporiadali výlet do Slovenského krasu, do jaskyne Domica. Po obhliadke tejto prírodnej nádhery sme si neďaleko jaskyne dali chutný obed - guláš, ktorý nám pripravil náš o. duchovný Humeník. Po chutnom a výdatnom obede sme si, samozrejme, nakúpili suveníry a vybrali sme sa na smer Košice, kde sme navštívili nákupné centrum OPTIMA. Keďže v Košiciach sa nachádza aj náš pravoslávny chrám, naša cesta viedla aj doň. Stretli sme sa s o. duchovným Spišákom a nechýbala ani prezidentka Pravoslávnej mládeže na Slovensku - Jozefína Polakovičová. Ďakujeme všetkým, ktorí sa na tejto udalosti zúčastnili, o. duchovnému Humeníkovi, že nám umožnil ísť na takýto výlet, mládežníkom a tiež o. duchovnému Spišákov, ktorý nás srdečne privítal v košickom chráme.

Michaela Surgentová
Vedúca BPM v Humennom

DOBRY GAZDA A VANDROVNICI

Jeden bohatý gazda chystal veľkú hostinu. Jeho sluhovia sa len tak zvrátili po dvore, slávnostne prestierali stoly, opekali slaninu a klobásy, miešali nápoje, krájali chlieb a nosili z pivnice veľké džbány s vínom.

Ako áno, ako nie, priplichtil sa k hospodárovej bráne, ktovie odkiaľ, akýsi starý vandrovník v otrhaných šatách. Len čo sa gazda zjavil vo dverách domu, bedár zopäl ruky, aby sa pre Božie milosrdenstvo zľutoval nad ním, a dal mu nejaké jedlo.

„Ešteže čo!“ premeral ho boháč očami od hlavy po päty. „Nie pre takých ako si ty oriem, obilie sejem, prasce vykrmujem. To by som aj ja na psí tridsiatok vyšiel, keby som každému darebákovi rozdával.“

A veru bol by ho azda aj vyšikoval het, ale ten len dlane otrča a na tvári sa mu taký žiaľ zračí, že gazdu až pri srdci pichlo.

Naveľa sa udobril a pomyslel si: Ej, vari mi len neprichodí biedu trieť? Mám ja dosť i chleba, i vína, i slaniny. Veď chudobnejší nebudem, keď prejavím dobrú vôľu.

A vraví:

„Dobre, dám ti, ak sa mi odslúžiš. Pomôž mojim sluhom doložiť drevo pod všetky ražne.“

Starcovi zažiarili oči a sľaby mu krídla narástli. Akoby o tridsať rokov omladol. Jedna noha tu, druhá tam, tak behal po dvore s polenami v náručí.

Keď bolo všetko hotové, až sa zaklátil a povzdychol:

„Ach, ustatý som, kolená sa mi trasú.“

Nestihol ho gazda ani pochváliť, a vtom sa zjavil druhý vychudnutý vandrovník. I ten si vyprosuje jedlo.

Gazda sa najprv zamračil, čože je toto dnes za nával, no potom povedal:

„No dobre, ale najprv pomôž sluhom nanosiť vodu do kotla.“

Starec až zajasal od šťastia, schytil vedro a už je pri studni. Nestačil sa gazda za ním ani poriadne obzrieť a o chvíľu je kotol plný po samý okraj.

Keď odviezol svoju prácu, až sa zhrbil, taký bol ukonaný.

„Och, znavený som ako nikdy dosiaľ,“ vzdychol zhlboka.

Gazda iba hlavou pokrútil od údivu, až tu pred ním stojí tretí žobráčik, taký zbiedený, že sa ledva drží na nohách. A zas ako prv. I on ruku vystiera, žalostne hľadiac gazdovi do očí.

„Nakrmím ťa,“ vraví hospodár už vlúdnejšie. „No musíš spolu s mojimi sluhmi postaviť striešku ponad stolmi.“

Vandrovníkovi sa v tej chvíli od radosti tvár rozjasnila sťa slnko na nebi. A už sa aj obracia, koly do zeme zabíja, plachtu naťahuje, šnúry napína.

Sluhovia k nemu ani pristúpiť nestihli, a strieška je už hotová.

Po robote sa bezvládne sklonil k zemi a ledva dych lapal. No ani neza-stenal.

Vtedy sa začali schádzať hostia, zhrkotali parádne koče, pricválali urod-zení páni na vycifrovaných koňoch.

Gazda sa obrátil k vandrovníkom:

„Súci ste chlapi, dobre ste mi poslúžili. Za to vás odmena neminie.“

No len tak, z ničoho nič, ani sám nevedel ako, ho napadol jeden fígeľ. Nuž vyhlásil:

„To najlepšie dostane ten, kto správne odpovie na moju otázku.“ A pýta sa:

„Kto z vás je najhladnejší?“

Ešte to ani nedopovedal, až tu sa strhne hurhaj. Dvaja tuláci sa prekri-kujú jeden cez druhého, akoby im išlo o dušu:

„Ja, ja!“

„Nie, to ja som najhladnejší!“

„Nie, ja, daj mne!“

Dobre, že si tam z posledných síl neskočili do vlasov.

Len tretí ticho vyriekol:

„Neviem.“

Gazda stiahol obočie a zostra sa vyzvedá prvého z nich:

„Priznaj sa čestne, kedy a čo si naposledy jedol?“

„Včera večer mi milá kuchárka ponúkla za hrst' uvarenej fazule,“ odvetil tulák.

„A teraz sa pýtam teba, kedy a čo si jedol ostatný raz?“ otočil sa boháč k druhému.

Vandrovník zajachtal:

„Istý rybár mi predvčerom ráno dal hlavu z údeného kapra.“

„A čo ty?“ pozrel na tretieho, toho najchudšieho, čo ho ledva nohy drža-li.

Jeho odpoveď znela takto:

„Ja som zjedol kúsok suchého chleba a zapil ho vodou z prameňa. Odvte-dy prešli tri dni a tri noci a v ústach som viac nemal ani omrvinku.“

A hospodár zostra doňho:

„Tak prečo si nehovoril, že práve ty si najhladnejší?!“

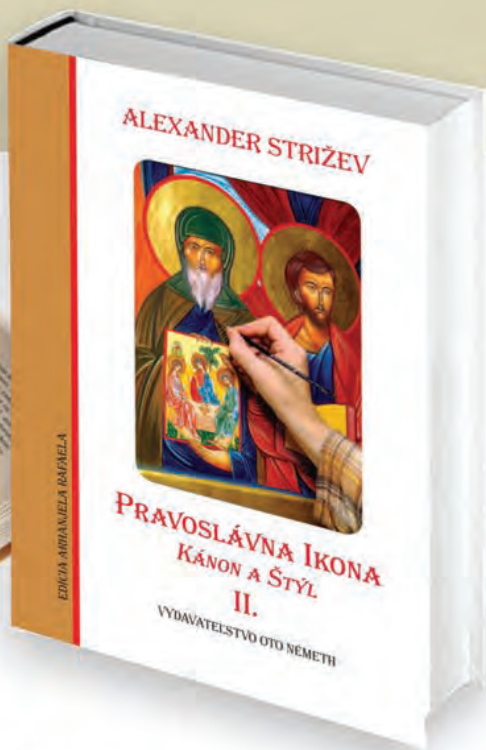
„Tých dvoch vidím prvý raz v živote. Ani nechyrujem, čo kedy jed-li. Preto som odpovedal „neviem“ namiesto vykrikovania „ja“, vyjavil mu vandrovník chriplavým hlasom.

„Múdro si odpovedal,“ potľapkal ho po pleci boháč. „Vstúp do môjho dvora.“ A rozkázal sluhom, aby ho nakrmili najvyberanejším jedlom.

Ostatným dvom gazda za službu i za úprimnosť dal po celom bochníku chleba a veľkom kúsku voňavej pečienky.

KNIŽNÁ EDÍCIA
ARCHANJELA
RAFAELA

Dovoľte, aby sme Vám ponúkli druhú časť knihy

ALEXANDRA STRIŽEVA

PRAVOSLÁVNÁ IKONA KÁNON A ŠTÝL II.

Kánon ikony by sa mohol zdať na prvý pohľad veľmi prísny, obmedzujúci slobodu ikonografa. Významné osobnosti, ktoré zasvätili svoj život písaniu ikon, ako napr. mních Gregor Krug či Leonid Uspenskij, nás presvedčia o tom, že práve vernosť kánonu, ktorý sa po stáročia odovzdával, prináša ikonografovi pravú slobodu, vedúc ho do svetla Pánovho premenenia.

Pútavý obsah knihy
bohato ilustruje
32 plnofarebných
a 150 čiernobielych
obrázkov.
Počet strán 304.

Knihu si môžete objednať priamo z našej ikonopiseckej dielne za zvýhodnenú cenu: **10 eur** + poštovné.

Pri väčšom odbere kníh nad 5 ks cena: 8 eur

ikonopisec@gmail.com
Telefonicky denne
až po 14.00 hod.
mobil: 0905 993 988